

ID: 116045

Úrok z prodlení

Vyrozumění o předpisu úroku z prodlení podle § 251a odst. 3 daňového řádu není rozhodnutím správního orgánu ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., a proto je vyloučeno ze soudního přezkumu podle § 70 písm. a) s. ř. s. Vyrozumění o předpisu úroku z prodlení lze přezkoumat na základě žaloby proti rozhodnutí o námitkách podle § 159 daňového řádu podaných proti tomuto vyrozumění.

(Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 3. 8. 2022, čj. 141 Af 14/2022-14)

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl ve věci žalobce T. O., narozen X, bytem X, proti žalovanému Finančnímu úřadu pro Ústecký kraj, Ú.n.L., o žalobě proti vyrozumění žalovaného ze dne 15. 12. 2021, č. j. 2416427/21/2510-50522505180, tak, že žaloba se odmítá.

Z odůvodnění:

Žalobou ze dne 13. 1. 2022 podanou u zdejšího soudu dne 18. 1. 2022, která byla vyloučena k samostatnému projednání usnesením zdejšího soudu ze dne 22. 6. 2022, č. j. 141 Af 1/2021-79, jež nabylo právní moci dne 27. 6. 2022, se žalobce domáhá zrušení vyrozumění žalovaného ze dne 15. 12. 2021, č. j. 2416427/21/2510-50522-505180. Tímto vyrozuměním žalovaný podle § 251a odst. 3 zákona č. [280/2009](#) Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“) vyrozuměl žalobce o předpisu úroku z prodlení úhrady daňových povinností (konkrétně daně z příjmů fyzických osob za zdaňovací období roku 2016) vznikajícího podle § 252 daňového řádu, který byl předepsán do evidence na žalobcův osobní daňový účet do dne 13. 12. 2021 ve výši 36 102 Kč. Současně žalovaný konstatoval, že ke dni 15. 12. 2021 eviduje na zmíněném úroku z prodlení nedoplatek ve výši 36 102 Kč, a sdělil mu platební údaje.

Soud se nejprve zabýval tím, zda jsou splněny podmínky řízení. Žaloba, kterou žalobce podal, je žalobou proti rozhodnutí správního orgánu, která je jako institut upravena v části třetí, hlavě druhé, prvním dílu zákona č. [150/2002](#) Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), tj. v § 65 až § 78. Podle § 68 písm. e) s. ř. s. je žaloba nepřipustná také tehdy, domáhá-li se přezkoumání rozhodnutí, které je z přezkoumání podle tohoto nebo zvláštního zákona vyloučeno. Podle § 70 písm. a) s. ř. s. jsou ze soudního přezkoumání vyloučeny úkony správního orgánu, které nejsou rozhodnutími. Soud proto zkoumal, zda napadené oznámení představuje rozhodnutí správního orgánu ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., ve kterém je rozhodnutí definováno pro účely soudního přezkumu jako úkon správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují práva nebo povinnosti dotčené osoby.

Vyrozumění o předpisu úroku je upraveno v § 251a odst. 3 daňového řádu, podle kterého „správce daně vyrozumí daňový subjekt způsobem podle § 153 odst. 3 o předpisu úroku, je-li úrok předepsán do evidence daní z důvodu, že pominuly podmínky pro jeho další vznik.“ Z odstavce 4 téhož ustanovení vyplývá, že „proti postupu správce daně v souvislosti s předepsáním a vyplacením úroku je daňový subjekt oprávněn uplatnit námitku.“ Podle § 153 odst. 3 daňového řádu platí, že „správce daně může daňový subjekt vhodným způsobem vyrozumět o výši jeho nedoplateků a upozornit jej na následky spojené s jejich neuhrazením. Správce daně tak učiní vždy, jedná-li se o nedoplatek, který má být poprvé vymáhán; to neplatí, byl-li daňový subjekt o nedoplatku již dříve vyrozuměn, hrozí-li nebezpečí z prodlení nebo by vyrozumění bylo zjevně neúčelné.“

Z důvodové zprávy k zákonu č. [283/2020](#) Sb., kterým byla novelizována mimo jiné úprava úroků a institutu námitky podle § 159 daňového řádu, vyplynulo, že „v rámci společných ustanovení pro veškeré úroky se navrhuje sjednocení nástroje, jehož prostřednictvím dochází k seznámení daňového subjektu se skutečností, že určitý úrok vznikl, resp. že došlo k jeho předepsání do evidence daní. V případě úroku z prodlení je v současném § 252 odst. 6 daňového řádu předpokládán jako nástroj vyrozumění daňového subjektu platební výměr, nicméně jedná se o nástroj fakultativní, který se využije v případě, že to vyžaduje stav osobního daňového účtu daňového subjektu. V případě úroku z neoprávněného jednání správce daně a úroku z daňového odpočtu není otázka vyrozumění daňového subjektu výslovně upravena. Vydání platebního výměru je tedy v těchto případech možné, avšak zákon jej výslovně nepředpokládá. Vydání platebního výměru je naopak vyžadováno v případě úroku z posečkané částky v dosavadním § 157 odst. 3 daňového řádu a předpokládá jej rovněž stávající § 155 odst. 5 daňového řádu v případě úroku z vratitelného přeplatku. Nejednotná úprava v této otázce by proto měla být sjednocena, a to na bázi flexibilnějšího a v této procesní fázi plně postačujícího institutu vyrozumění, kterým správce daně obligatorně informuje daňový subjekt o tom, že došlo k předepsání úroku do evidence daní, přičemž i vydání platebního výměru je specifickou formou vyrozumění, tj. správce daně může zvolit i tuto formu. (...) V rámci společných ustanovení je jednotně pro všechny úroky stanoveno použití institutu námitky jako prostředku ochrany proti postupu správce daně v souvislosti s předepsáním a vyplacením úroku. Ve vztahu k úrokům hrazeným daňovým subjektem je aplikovatelnost námitky dovozována již dnes s ohledem na zakotvení těchto úroků v rámci úpravy platební fáze správy daní; naopak v případě úroků hrazených správcem daně je toto použití bez dalšího diskutabilní a stávající daňový řád jej řeší výslovnou normou § 254 odst. 5 a § 254a odst. 5. Institut námitky současně prochází dílčí úpravou v rámci § 159 daňového řádu, kde by měla být zejména výslovně řešena otázka využitelnosti námitky i v případě nečinnosti (nekonání) správce daně, což by mělo vést k nesporné přípustnosti námitky ve všech situacích vztahujících se k oblasti úroků. Daňový subjekt tak bude mít univerzální nástroj vedoucí k vydání rozhodnutí správce daně, které lze případně následně napadnout správní žalobou.“

Vycházejí z citované právní úpravy a důvodové zprávy soud shledal, že vyrozumění o předpisu úroku z prodlení podle § 251a odst. 3 daňového řádu představuje pouhé oznámení (sdělení) o úroku (jehož výše vyplývá z § 252 téhož zákona). V tom se předmětné vyrozumění podobá vyrozumění o převedení přeplatku podle § 154 odst. 5 daňového řádu, které podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2017, č. j. 4 Afs 119/2017/106, publ. pod č. 3644/2017 Sb. NSS, není rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. a je vyloučeno ze soudního přezkumu podle § 70 písm. a) s. ř. s.

V citovaném rozsudku Nejvyšší správní soud dále vyslovil, že „... převedení přeplatku na nedoplatky podléhá soudnímu přezkumu. K tomu je však s ohledem na stávající právní úpravu potřeba, aby daňový subjekt nejprve podal proti vyrozumění o převedení přeplatku námitku podle § 159 daňového řádu. Až poté, co o námitkách správce daně rozhodne rozhodnutím, je možné správnost postupů a závěry správce daně při převedení přeplatku podle § 154 daňového řádu podrobit soudnímu přezkumu. V posuzované věci však takto stěžovatel nepostupoval, námitky proti předmětnému vyrozumění správce daně nepodal, a ve věci proto není žádné rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s., které by bylo možné podrobit soudnímu přezkumu.“ S tímto názorem Nejvyššího správního soudu se zdejší soud plně ztotožňuje a považuje jej za přílehlavý rovněž v projednávané věci, a to mimo jiné i s ohledem na výše citovanou důvodovou zprávu, která námitky podle § 159 daňového řádu proti vyrozumění o předpisu úroku z prodlení označuje za univerzální nástroj vedoucí k vydání rozhodnutí správce daně, jež bude možné následně napadnout žalobou ve správním soudnictví.

Na tomto místě soud poznamenává, že nepřehlédl právní názor obsažený v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 7. 2022, č. j. 10 Afs 128/2022-37, podle kterého „rozhodnutí o námitkách (§ 159 odst. 3 daňového řádu) proti vyrozumění o nedoplatku na dani (§ 153 odst. 3 daňového řádu) není rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s., jelikož nezasahuje do práv a povinností plátce daně.“ Zdejší

soud však má za to, že je třeba rozlišovat vyzoomění o nedoplatku na dani a vyzoomění o předpisu úroku z prodlení. O dani jako takové totiž muselo být před vydáním vyzoomění pravomocně rozhodnuto (dodatečným) platebním výměrem, proti němuž lze podat odvolání, a dosáhnout tak vydání rozhodnutí samostatně přezkoumatelného ve správním soudnictví, zatímco před vydáním vyzoomění o předpisu úroku z prodlení vůbec o tomto úroku nemuselo být rozhodnuto. Soud je proto přesvědčen, že je namístě umožnit soudní přezkoumání vyzoomění o předpisu úroku z prodlení podle § 251a odst. 3 daňového řádu, a to na základě žaloby proti rozhodnutí o námitkách podle § 159 daňového řádu podaných proti tomuto vyzoomění.

Soud proto dospěl k závěru, že vyzoomění o předpisu úroku z prodlení podle § 251a odst. 3 daňového řádu není rozhodnutím správního orgánu ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., a proto je vyloučeno ze soudního přezkoumání podle § 70 písm. a) s. ř. s. Žaloba proti tomuto vyzoomění je tedy podle § 68 písm. e) s. ř. s. nepřijatná, a proto ji soud podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. odmítl.

Soudně přezkoumatelné by bylo případné rozhodnutí o námitkách podle § 159 daňového řádu, avšak žalobce – ačkoli byl ve vyzoomění ze dne 15. 12. 2021 řádně poučen o možnosti podat námitku – tohoto práva v zákonné třicetidenní lhůtě podle § 159 odst. 1 daňového řádu nevyužil, jak vyplývá ze sdělení žalovaného ze dne 4. 7. 2022 i z vyjádření žalobce podaného dne 26. 7. 2022.

© EPRAVO.CZ – Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Zemědělská půda \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Samospráva \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Význam řízení](#)
- [Telekomunikace](#)
- [Účelová komunikace \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Územní plán \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vyhoštění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Restituce \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zdravotní služby \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odměna advokáta](#)